

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عنوان:

بررسی چگونگی تفسیر قرآن به قرآن در المیزان

تألیف: محمدعلی حکمت

سرشناسه	حکمت، محمدعلی، ۱۳۵۳-
عنوان قرارداد	المیزان فی تفسیر القرآن، فارسی، شرح
عنوان و نام پدیدآور	بررسی چگونگی تفسیر قرآن به قرآن در المیزان/ تألیف محمدعلی حکمت.
مشخصات نشر	تبریز: انتشارات آلتین، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۵۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۰۶۶-۴۴-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۵۰ - ۱۵۲.
موضوع	تفسیر قرآن با قرآن
موضوع	*Koran -- Commentaries by the Koran
موضوع	طباطبائی، سید محمدحسین، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۰. المیزان فی تفسیر القرآن -- نقد و
موضوع	تفسیر
موضوع	تفاسیر -- تاریخ و نقد
	Qur'an -- Commentaries -- History and criticism
	تفاسیر شیعه -- نقد و تفسیر
	Qur'an -- Shiite hermeneutics -- Criticism and interpretation
	تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴ -- نقد و تفسیر
	interpretation & th century -- Criticism Qur'an -- Shiite hermeneutics --
شناسه افزوده	طباطبائی، سید محمدحسین، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۰. المیزان فی تفسیر القرآن، شرح
رده بندی کنگره	BP۹۱/۵:
رده بندی دیویی	۲۹۷/۱۷۱:
شماره کتابشناسی ملی	۸۷۸۱۱۵۸:
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

عنوان کتاب: بررسی چگونگی تفسیر قرآن به قرآن در المیزان

حرکتی که پروازی یا نعل
مطالب و نیز نمون سازی
بر اساس الگوی ارائه شده
در کتاب بدون اجازه
کتبی مولف و ناشر میکرو
قانونی دارد.

تألیف: محمد علی حکمت
ناشر / محل نشر: انتشارات آلتین / تبریز
چاپ/ قطع /سال: اول / وزیری / ۱۴۰۱
ویراستار: مؤلف
تعداد صفحه: ۱۵۲ صفحه
چاپ و صحافی: امین
شمارگان: ۱۰۰۰
قیمت: ۸۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۶۶-۴۴-۹

email: yosefr40@yahoo.com - web: www.Altin-E.ir

مرکز پخش: تبریز خیابان امام خمینی (ره) بازار بزرگ تربیت زیرزمین پلاک ۳۱

تلفن: ۰۹۱۴۴۱۲۷۴۹۹ - ۰۹۳۸۱۴۳۱۱۸۵ - ۰۴۱۳۵۵۳۱۹۶۷

به موجب مصوب ۱۱/۱۰/۱۳۹۸ هیات از مؤلفان کدی حقوق و مسئولیت این کتاب برای مولف محفوظ می باشد

فهرست

عنوان	صفحه
مقدمه	۸
معنای لغوی و اصطلاحی تفسیر	۱۰
استعمال تفسیر واژه قرآن و حدیث	۱۱
تاویل در لغت	۱۲
تفاوت تفسیر و تاویل	۱۴
شرافت تفسیر	۱۵
فصل اول: بررسی نقش پیامبر به عنوان نخستین مفسر انسان	۱۶
علمی که برای مفسر قرآن ضروریست	۲۰
ویژگی های قرآن کریم	۲۲
تفسیر قرآن به قرآن	۲۸
دیدگاه علامه در مورد چگونگی تفسیر پذیری قرآن	۳۹
فصل دوم: بررسی صبغه های موجود در تفسیر المیزان	۵۹
المیزان و صبغه های فلسفی	۶۹
فصل سوم: بررسی چگونگی برخی از علوم تفسیری در المیزان	۸۱
فصل چهارم: بررسی اصول تفسیر قرآن به قرآن در المیزان	۱۰۳
فصل پنجم: بررسی چگونگی ساختار محتوایی تفسیر المیزان	۱۲۷

۱۲۷.....	الميزان و منابع مختلف.....
۱۳۱.....	الميزان و جامعه شناسی.....
۱۳۲.....	الميزان و منابع تفسیری.....
۱۳۳.....	تفسیر ابن عباس.....
۱۳۵.....	تفسیر زمخشری.....
۱۳۷.....	تفسیر طبرسی (مجمع البیان).....
۱۳۹.....	تفسیر بیضاوی.....
۱۴۰.....	تفسیر ابوالسعود.....
۱۴۱.....	تفسیر طنطاوی.....
۱۴۴.....	تفسیر آلوسی.....
۱۴۶.....	تفسیر رشید رضا (المنار).....
۱۴۶.....	تفسیر و کتاب مقدس.....
۱۵۰.....	منابع و ماخذ.....

« بسم الله الرحمن الرحيم »

قرآن /سوره اعراف: ۴۳ « الحمد لله الذی هدانا لهذا وما كنا لنهتدی لولا أن هدانا الله »

موضوعی که در این رساله مورد بررسی قرار می گیرد به شکل جسته و گریخته در بسیاری از تفاسیر مورد بحث قرار گرفته و با عناوین مختلفی چون تفسیر آیه به آیه و قرآن به قرآن معرفی شده است. با این وجود ، این موضوع که در این رساله بیشتر با نام بررسی چگونگی تفسیر قرآن به قرآن در میزان از آن یاد خواهد شد. به شکل تخصصی و بعنوان موضوعی مستقل مورد بررسی و دقت نظر واقع شده است.

به نظر نگارنده می توان پیشینه این بحث را با قدمت تفسیر یکی دانست، زیرا پیامبر(ص) به منظور شرح و بیان مفاهیم آیات ناگزیر از تفسیر بوده و بدین ترتیب خواه ناخواه با این مبحث ارتباط داشته است.

اولین کسی که به تفسیر قرآن به قرآن پرداخته است پیامبر (ص) و ائمه اطهار(ع) بوده اند و عده ای براین معتقدند. پس از وی بسیاری از مفسرین به اختصار یا تفصیل در این موضوع سخن رانده اند. که برجسته ترین آنها که این مطلب را بهتر از همه پروانده است، علامه طباطبائی(ره) می باشد.

در مقابل بسیاری از مفسرین آنگونه که باید و شاید به این موضوع نپرداخته اند.

کوشش ما در این رساله در راستای بررسی مسائل زیر است :

الف - تفسیر و تاویل و تفاوت آن دو از نظر لغت و اصطلاح

ب - بررسی نقش پیامبر (ص) به عنوان نخستین مفسر انسانی

ج - روش تفسیری علامه طباطبائی (ره)

د-- تفسیر قرآن به قرآن در میزان

مسلم است که پرداختن به چنین مباحثی مستلزم بررسی مسائل دیگر از قبیل اشتقاق و واژه شناسی ، صرف و نحو، معانی ، بیان و بدیع ، علم قراءات ، اصول دین و فقه ، اسباب نزول و قصه ها و ناسخ و منسوخ است. که با رعایت اختصار و عدم انحراف از سیر کلی

مطالب به طرح آنها خواهیم پرداخت ، با توجه به این نکات ، رساله حاضر در دو بخش تنظیم شده است .

الف - بخش نخست که در آن کلیاتی پیرامون مبحث تفسیر و مسائل مربوط به آن بیان می شود .

ب - در بخش دوم به تاریخچه تفسیر اثری ، بررسی چگونگی تفسیر قرآن به قرآن در المیزان و اصول آن ، بررسی چگونگی برخی از علوم تفسیری در المیزان و ساختار محتوایی آن پرداخته شده است .

در تنظیم این دو بخش سعی شده است به گونه ای عمل گردد که بتوان هر بخش را بعنوان تکمیل کننده بخش دیگر مورد مطالعه قرار داد.

امید است این مختصر ، حرکتی باشد که از سوی پژوهشگران دریای بیگران معارف قرآن دنبال و تکمیل شود و لغزشهای آن شناسایی و بر طرف گردد . در خاتمه ذکر مطالبی پیرامون روش کار در این نوشتار ضروری است .

۱- در نقل نظرات دیگران به ذکر مضمون عبارت آنها بسنده شده است . مگر در مواردی که نقل عین عبارت ضرورت داشته است.

۲- از زیاده گویی در بیان مطالب پرهیز شده است و در این راستا چنانچه نظریه ای از کسی نقل گردیده که بطلان آن کاملاً آشکار نباشد، صرفاً به عنوان احتمال مطرح می شود .

۳- در بررسی مطالب تا حد ممکن به مرجع اصلی هم مراجعه گردیده است ، مگر در مواردی که با مرجع اصلی در دسترس نبود و یا مطالب نقل شده مستند یک نظریه مهم نباشد در هر حال برای حفظ امانت ، عبارت را از مرجع فرعی و با تصریح به نام مرجع اصلی نقل کرده ایم .

۴- کتب مورد مراجعه ما چند گونه اند : الف - کتبی که صرفاً به آنها مراجعه شده است ، نام این کتب مگر در موارد استثنایی در فهرست منابع نیامده است. ب - کتبی که بعنوان ماخذ مورد استفاده بوده اند .